

GRADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
Dumineca 23 August st. v.
4 Sept. st. n.

Va esi joia si duminica.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 63.

ANUL XVII.
1881.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România 2 galbeni.

Mintea și norocul.

— Novelă. —

(Urmare.)

Nu trecu mult și ietă-l pe Lițu intrând la Iordănică cu fața plină de bucurie.

— Ce veste bună îmi aduci vere, — îl întrebă acesta.

— Am găsit în sfârșit baia cu cărbuni, — răspuse Lițu cu trufie.

— Ce noroc! — exclamă Iordănică.

— Ba nici un noroc, nici măcar un pic de noroc, ci numai minte, alt nimic decât minte golă, — obiectă Lițu.

— Minte golă, tot a gol mirasă, — observă Iordănică îndrăjit. Lițu nici că mai ascultă la vorbele lui Iordănică, ci își urmă neclintit cărarea sa, ajungând peste curând la ținta dorită, adică scose în fine cărbuni din baia sa, cărbuni adevărați de petra, cărbuni negri, buni, ieftini etc. Incepu să vîndă și își făcu un venit, ce-i drept cam modest. Dar indestulător pentru trebuințele modeste, care totuși însă nu-l împedecară de a visă la bogății mari pe viitor, scose din sinul pămîntului.

Întru aceea apucase și pe alți pofta de a se îmbogăți din comorile ascunse pe sub pămînt. La Bidinesci se înființase o societate pentru exploatarea de mine. Această societate dispunea deja de mai multe băi de fer. Direcțiunea ei promitea minuni și miracole, astfel încât acțiunile acelei societăți se urcaseră la prețuri îndoite și împătrite. Direcțiunea se încercase de mai multe ori a înduplecă pe Lițu, ca să vîndă societății baia sa de cărbuni pe acțiuni d'ale ei. Lițu nu voia, căci își dădea cu drept cuvînt, că-i mai bine și mai sigur să aibi o proprietate sub pămînt, decât niște hârtii flușurate în mână; dar vedînd urcarea minunată a acțiunilor, și găsind de pe altă parte urme de o nouă baie de cărbuni, se hotări a vinde pe cea vechiă, rezervându-și a exploata cu banii luați pe acțiunile societății, mina cea nouă. Făcu deci tîrgul și primi acțiunile, pe care nu le ținu mult, vîndîndu-le cu preț împătrit, căci avea minte și nu credea la noroc.

— Vedi că mintea tot e mai mare decât norocul, — duse Lițu cătră Iordănică, într'o di memorabilă.

Acosta di era memorabilă, căci atunci se descoperise realitatea în privința societății miraculoase, și în urma acelei descoperiri ajunseră acțiunile, am puté dice — cinci lei ocaoa.

— Urma alege, — răspuse Iordănică, adăugând, — cu tótă mintea ta, eu cred, că ceriul ți-a dăruit și

noroc și încă nu numai un grăunte, dar un sac plin cu noroc, căci altmintrea, nu sciu cum s'ar puté să rămâni tot tu d'asupra, când mintea și învîțatura ta te trag în jos.

La acesta ier se superă Lițu și nu mai voi se seie de Iordănică o sémă de vreme.

Tot timpul cât n'avusesse bani, Lițu i prețuise întru nimic. Vedîndu-se acum stăpân peste o sumușoră bunicică, nu se îndură de a se despărți de ea. Să dea banii cu cametă, nu-i venia, căci i trebuia cât de curînd pentru punerea în lucrare a minei sale celei nouă. Să se apuce de acea mină i eră tēmă acum, după ce veduse tristul sfârșit al societății miraculoase, deci neputîndu-se decide a se despărți de acei bani luați pe acțiunile societății, i purtă totdeuna cu sine în busunar, învâliți într'o hârtie. El însă avea obiceiul a ține mările în busunar și a măcina printre degetele sale, ceea ce găsiă p'acolo. Astfel odată, punînd din greșelă hârtia cu banii dintr'un busunar unde-i purtase până atunci, în altul unde n'avea obiceiul de a-i ține, incepu a măcina după învîțul seu cel rău, hârtiile, și numai din întemplantare, fiind silit a scôte mîna sa de acolo, pentru a se apêra de cănele seu, care voia să sară pe el cu labele murdare, observă că începuse a fărîma bancnote.

Acastă întemplantare îl înfioră atât de mult, încât se decise a cumperă un portofoliu, pentru a-și feri bani de primejdie.

— Banii cred, că vor fi feriți în portofoliu, — duse Iordănică, — dar nu sciu decă portofoliul va fi destul de ferit în busunarul dtale, și decă nu se va duce cu bani cu toți, pe lângă tótă mintea ce ai, căci

De minte fără noroc
Dracul își bate joc.

De asta-dată Lițu n'avu dreptate de a se supêra și de a disprețui vorbele lui Iordănică. Decă s'ar fi gîndit cu mintea liniscită asupra lor, pôte că ar fi scăpat de multă miserie. Dar așa trebui să încerce cu durere adevêrul cuprins în dicala lui Iordănică.

Lițu n'avusesse portofoliu sêu „buchelar“, cum i dice prin Bidinesci, de când eră el, prin urmare nu eră deprins a se sci cu asemenea marafet, și nu-și cunoscea portofoliul.

Pe câtă vreme i zăcea pus bine în busunar, nici n'avea trebuință de cunoscința lui, dar din întemplantare Lițu se duse tocmai în sêra aceea, când cumpêrase portofoliul, la cafenea.

Theochar Alexi.

(Va urmă.)

Calindarul săptămânei.

Ziu'a sept.	st. v.	st. r.	Numele sântilor și serbatorile.	Sorele	
				resare	apune
Dumineca	23	4	Muc. Lup.	5 28	6 32
Luni	24	5	Muc. Eutihie.	5 30	6 30
Marti	25	6	Ad. M. A. Bartol.	5 31	6 29
Mercuri	26	7	Meii Adrian și Nat.	5 32	6 28
Joi	27	8	Cuv. Pimen.	5 34	6 26
Vineri	28	9	Cuv. Moise Arapul.	5 36	6 24
Sâmbeta	29	10	(†) <i>Taier. C. S. Ioan.</i>	5 38	6 22

Balul din Sibiu.

— La 29 august. —

Frumosă noapte! Pecat numai, că a trecut atât de iute. Dar așa repede dispare tot ce e plăcut și dulce. Par că am fi fost în o lume feerică. Par că am fi văsat un vis plin de grații.

Ce bal! Par că toate frumoșele Transilvaniei s-ar fi dat aici loc de întâlnire. Atâte frumoșe dame române, niște costume și toalete atât de elegante, nu s'au mai vădit întrunite în sala dela „Împăratul Romanilor“.

Doră ar fi și fost mai bine, de nu erau atât de multe, că atunci nici inimele noastre n'ar fi fost espuse la un pericol atât de mare, dar nici — șlepurile, căci luxul a fost mare.

Sermenele șlepurii! În adevăr ți-se făcea milă, când le priviai. Eram atât de mulți în sală, încât a nu le călca trebuia să fie cu neputință.

Căți am fost? Dumnezeu numai o știe. Eu n'am fost în stare să fac numerare, căci de și erau multe de față, eu vedeam pretotindene pe aceea, care nu se află acolo. Un amic însă mi-a spus, că în danț luăra parte vr'o 140 de părechi, neputând și firesce nici vorbă de aceea ca toți să jöce de odată.

Balul s'a dat în folosul esposițiunii naționale, care în mare măsură reclamă ajutorul material al națiunii, de aceea cu bucurie aflai, că numai în sera balului s'a încassat la cassă apröpe o mie de florini. Aici puturăm vedé represintate autoritățile bisericeii, militare și civile, în frunte cu mitropolitul Miron Romanul, generalul Gyukits și comitele suprem Wächter, și elita inteligenței române, întrunită la adunarea Asociațiunii și mai cu semă la deschiderea Asociațiunii.

Aici vădurăm și pe öspeții nostri din România: poetul Sion, generalul Davila, deputatul Nicorescu și pe numeroșii profesori veniți pe aceste zile la Sibiu.

Balul se începü cu Hora, cu o Horă mai drăgălașă decât cel mai candid cor de grații. Ceea ce dete acestei petreceri un colorit și mai farmecător, fu cununa de dame tinere, cari — la sublimul esemplu al reginei României — îmbrăcară pentru această ocaziune costumul național. Ce frumoșe erau! Par că s'ar fi adunat niște ține grațioșe, ca să-și petrecă cu celelalte — ține.

Nu voiu uită nici odată această aparință poetică. Mi-am și însömnat numele încântătoarelor ține. Ietă ce cunună admirabilă, în care fie-care flöre a parte e o comöră de frumuseți!

Dșöra Ecatarina Mureșanu, fiica grațioșă și cu spirit a emeritului nostru bărbat dl Iacob Mureșanu; costumul dsale: Cămasă și fustă brodată cu mētasă roșie și negră, mânecile frānte legate cu panglice roșie, la brău bete tricolore cusute cu fluturi și țötori de lână în colori naționale; völnic, înainte șurță cusută cu lână,

fluturi și bedelă; la güt mărgelile salbă și flori de câmp la cap și la cingătöre, ciorapi roșii, ghetete tăiate cu fundă cusută cu mărgelile cercei lungi. Întregul costum e dela Goleși.

Dșöra Andreiu Mureșanu, fiica nemuritorului bard național: fote lucrate în fluturi, cămașă țerănescă și fustă cu brodărie roșie.

Dșöra Mariți Diamandi Manoli, fiica bravului nostru comerciant din Brașov: cămasă și fustă cu cusură romănescă, völnic negru și șurță roșie, bete tricolor, la güt mărgelile, pe cap o salbă.

Dșöra Pop, fiica dlui Iosif Pop jude r. în Brașov: cămasă negră brodată, și fusta brodată negru, völnic negru brodat țerănesce, șurță negră.

Dna Maria Popea din Brașov, asemenea costum.

Dșöra Smarandita Popovicü din Bucuresci: cămașă și fustă cu cusură romănescă, völnic negru și șurță roșie cu cusură romănescă, bete tricolor național, la güt mărgelile, pe cap o salbă.

Dșöra Alesandrescu din Bucuresci avea asemenea costum.

Dșörelle Elena și Eugenia Perșineanu din Brașov purtau asemenea niște prä frumoșe costume naționale.

Precum se vede, damele în costum național, afară de două dela Bucuresci, erau toate dela Brașov. De acolo se va respändi dară costumul național și în celelalte părți. Și noi süntem de convingerea, că acest costum se va și respändi, căci este mai pitoresc, mai comod, dar totodată și mai ieftin.

Dând äntäiätate damelor cari se înfăcișară în costum național, ietă acuma o ghirlandă de damele venite în toaletă de bal:

Dömnelle: Maria Cosma, mētasă rosa, decorată cu tarlatan alb; Ana Moga, atlas alb cu ghirlande de flori lila; Ioana Bädilă, atlas albastru cu ghirlande de ierbă; Iudita Măcelar, atlas cafeniu brodat; Ana Filip din Abrud, mētasă rosa cu dantele crēme și flori; Ermina Ignat din Beiuș, mētasă rosa cu flori; Irina Antal, mētasă negră; Zinca Roman din Făgăraș, mētasă verde; Minerva Brote, atlas alb cu ghirlande de flori; Elisabeta Isac din Cluș, mētasă lila; Iosefina Olar, atlas rosa cu brocat; Leontina Roman din Budapesta atlas alb cu brocat crēme; Nedelcovicü, atlas lila cu mētasă lila deschisă; Alesandrina Mateiu, mētasă albă; Maria Roșca, Maria Lazar, Ana Florian din Székely-Udvarhely, Sultana Petric din Bocșa-montană, Ana Moldovan din Turda, Elena Barbu din Sas-Regin mētasă albă, Elena Sceopul din S.-Regin, Rosa Colcer din Blaș, Elena Popescu, Maria d'Harșanu, Elena Danu, Irina Macelar din Mercuria, Laurian din Bucuresci, Victoria Albu din Mercuria, Ana Lobonț din Abrud, Ana Brote, Victoria Vlad din S.-Regin, Virginia Szerb n. Bariț din Sicü, Vis. Romanu, Victoria Erdeli din Baia-de-Criș, Man din Deș, Andreica din Câmpeni, Letiția Stoica din Boița, Caianu din Roșia, Stoia din Blaș, Gligor din Baia-de-Criș, Vilelmina Pop din Brașov, Carolina Lengeru din Brașov, Catinca Pușcar din Brașov, Maria Ghidiu din Caransebeș, Letiția Oncu din Arad, Secarianu, Susana Frateș din Bacifalëu, Fabritius din Seliște, Moefert, Călefar din Seliște, Cosgaria, Droc, Pop din Mercuria, Kapdebö, Maria Opriș din Șura-mare, Werner, Nemeș din Brașov, Galgöczy robă de mētasă garnisita cu dantele spaniöle etc.

Dșörelle: br. Elena Pap, atlas albastru cu gordöne de argint; Elena Pop din Bäsesci, rosa cu ghirlande de flori; Ecatarina Romanu, tarlatan crēme cu atlas și flori de aceeași colöre; Elena P. Borcia, mētasă rosa cu dantele; Const. Tobiaș atlas cafeniu, Elena Adamovicü din Abrud tarlatan alb cu atlas, Irina Antal brocat völnic cu mētasă albă, Aurelia Bocșan din Curticü cashmir crēme cu atlas bordeaux și dantele, Ana Petric din

Bceşa-mont. tarlatan alb cu atlas, Mariți Roșca atlas alb cu dantele, Iustina Romanu cashmir alb cu atlas și ghirlande de flori, Camilla Pop din Cluș mătășă albă, Alesandrina Șuluț atlas alb, Aurelia Roșescu din Cluș cashmir alb, Maria Pop rosa cu dantele, Olteanu din Craiova tarlatan alb cu atlas, Vilma Moldovanu tarlatan crême cu flori, Maria Cunțau tarlatan rosa și atlas, Anastasia Stoianovicu din Timișoara, surorile Sion din București, Anastasia Leotta, Maria Bologa, Elena Scurtu din Blaș, Elena Mureșan din S.-Sebeș, Maria Nasta, Valeria Pop din Năseud, Ludovica Pop, Ana Pop și Maria Pop din Gherla, Zins, Teresia Borlea din Baia-de-Criș, Frühling, Mariți Dancoș din Reșinari, Azz v. Stausenburg, Meltzer, P. Barcian Oșorheiu, Droc, Sofia Chendi din Șaroș, König, Frosa Macelar, Sofia Grecu din S.-Regin, Stanța, Stefanovicu din Dobitz, Nau din Brașov, Harșanu, Dunca și altele.

Petrecerea dură până demineta la 4 $\frac{1}{2}$ ore.

Biserica și școla.

Diecesa Orădii-mari. Dl Ioan Golya până aci paroc ruten în Leta-mare s'a numit paroc în Nyir-Aciad, ier dl Emanuil Dudinszky s'a dispus în locul acestuia la Leta-mare. — Dl Vasiliu Stefanica s'a numit profesor la gimnasiul din Beiuș.

Gimnasiul român din Beiuș. Din raportul de pe anul școl. 1880/81, edat de directorul dl Petru Mihuț vedem, că corpul didactic se compune din 16 profesori, s'au înscris în cele 8 clase gimnasiile cu totul 226 școlari (12 din ei a parasit școla.) Între aceștia a fost: 86 greco-cat., 99 greco-orientali, 21 romano-catolici, 6 de conf. helv., 6 israeliți. Calcul bun a capetat 144, ier 82 a ramas repetenți. Beneficiați a fost, a) cu stipendia din diferitele fundațiuni 15 enși, cari a căpătat în total 870 fl. v. a.; b) cu câte 55 de cr. pe săptămână din fundațiunea Vulcaniana, 57 școlari; c) din fundațiunea Zsigaiana cu câte una pâne pe săptămână 8 școlari. Pentru museul fisic s'au procurat în anul acesta un numer însemnat de instrumente. Asemene s'au augmentat și biblioteca gimnasiului în mod considerabil. Societatea de lectura a tinerimei studiöse a facut progrese laudabile. Inscirerea va avé loc în 29, 30 și 31 august st. n. a. c.

Stipendii dela Blaș. Consistoriul metropolitan gr. c. publică concurs pentru 2 stipendii de câte 315 fl., pentru un stipendiu de 63 fl. și pentru altul de 60 fl. Tote aceste se dau din fundațiunea repausatului dr. în medicină Simeon Romonțai. Concurge pot numai tinerii români din Transilvania; terminul concursului e 15 septembrie. Capitlul mitropolitan publică concurs pentru un stipendiu de 400 fl., pentru trei stipendii de câte 200 fl.; pentru 4 stipendii de câte 100 fl., și în fine pentru 2 stipendii de câte 60 fl., — tote aceste din fundațiunea fericitului mitropolit și arhiepiscop Alesandru Șterca-Șuluț. Terminul e 15 septembrie. Consistoriul mitropolitan mai publică un stipendiu de 100 fl., din fundațiunea lui Torday, și altul de 60 fl. din fundațiunea lui G. Vaida, cu termin asemenea de 15 septembrie.

Congres bisericesc în Bucovina. Încă la 1871 ministerul a incuviințat conchiemarea unui congres bisericesc în Bucovina, la care se fie reprezentați în mesură egală preoții și mireni, și care se aibă influință asupra administrațiunii fondurilor religiöse gr. or. S'a și publicat încă atunci și o ordine electorală pentru congres, care însă totuși nu s'a pus în practică, și cu atât mai puțin s'a întrunit congresul. Dar ceea ce nu s'a făcut atunci, se va face acuma, căci presidentul țerii br. Alesani a ordonat a se face alegerile la congresul bisericesc gr. or. al Bucovinei, și a stabilit termenele alegerii în cele patru curie electorale pentru a

doua jumetate a lunii lui septembrie. Frumos! Dar pentru ce presidentul țerii și nu mitropolitul convocă acel congres?

Un prapor interesant. Aflăm din țiarele străine, că în podul bisericeii din comuna St.-Mihaiu-Romănesc din Bănat s'a găsit un prapor foarte vechiu, încă din anul 1482, care pe o parte are o inscripțiune în limba slavă, pe cealaltă în limba română. E de observat însă, ca inscripțiunea română e făcută cu litere latine. Decă acesta împărtășire e esactă, praporul găsit e cel mai vechiu document al nostru scris în limba română.

Gimnasiul din Beiuș. Ratiociniu public. (Continuare.) În favorea gimnasiului de Beiuș au contribuit încă odată pentru totdeuna prin dl colectante Ioachim Frenț din Reșița-rom. și montana dnii: Ant. Bartl 1 fl., Matia Palya 1 fl., dr. Alesandru Engel 1 fl., Iacob Pollak 1 fl., August Gonteanu 1 fl., Ioachim Frenț 5 fl., Adolf Diaconovicu 2 fl., Gregoriu Balanescu 5 fl., Iuliu Viva 2 fl., Alesandru Crenian 4 fl., Ludovic Feszler 1 fl., Carol Neff 1 fl., Ioane Simu 1 fl., Petru Brostean 1 fl., Georgiu Nicolaeviciu 1 fl., Stefan Albu 1 fl., Iosif Barbu 1 fl., Francisc Stadlmann 1 fl., H. I. Deutsch 50 cr., Petru Doga 50 cr., Const. Muntean 1 fl., Maurițiu Steiner 1 fl., Nicolau Pocean 1 fl., Iosif Pocean 2 fl., Iosif Baltasar 1 fl., Iosif Goldstein 1 fl., Iuliu Bumbescu din Cerova 1 fl., Ioan Oprea din Doman 1 fl., Ioan Popescu din Valiug 1 fl., Francisc Stieger din Valiug 1 fl., Elia Balanescu 1 fl., Iosif Mayer 1 fl., A. Spangl 50 cr., Ant. Marcou 50 cr., Petru Cusmescu 50 cr., Lazar Jovi din Chisioda 50 cr., N. N. 1 fl. N. B. Cei din urma 4 fl. v. a. sunt adunați din Valiug prin bunetatea zelosului învățator Ioan Popescu. Suma 48 fl.; cu totul până acum: 1444 fl. 44 cr. *Silviu Rezeiu.*

C e e n o u ?

Esposițiunea română din Sibiu a reeșit atât de stralucit, încât a întrecut tote așteptările. Un public numeros o vizitează în tote țilele, și tot mai vin până și din locurile cele mai depărtate, și multe obiecte espuse s'au vëndut. Deosebit lucrul de mână și industria de casă a țerancelor române se admiră de cătră toți. Oșpeți noi tot se mai inșciințază. Acesta a îndemnat pe comitet, ca se mai prelungească cu opt țile terminul închiderii. Avis celora ce în săptămâna trecută n'au putut se mērgă la esposițiune!

Hymen. *Georgiu Botta*, teolog absolut din diecesa Gherlei și-a incredințat de soția pe dșora Emilia Bud, fiica dl paroc din Geța-mare Corneliu Bud.

Cel mai mare telescop din lume. La noul observatoriu din Viena s'a aședat cel mai mare și cel mai puternic telescop ce s'a fabricat până acum. Instrumentul, foarte precis, mēsoră apröpe 34 picjöre; deschidătura obiectivei este de 27 degete. Casa Pail din Paris a procurat sticlele care au fost tăiate la Dublin. Cu tote accesoriile, telescopul cântăresce apröpe 140 quintale; dar, mulțumită unui mecanism, o singură persoană îl pöte cu ușurință mișca.

Întrebuințarea vorbei, perduță prin spaimă. Sâmbetă trecută s'a găsit la Steinkirchen (Bohemia) o fetă de 12 ani într'o stare demnă de plâns: ea nu scoțea nici o vorbă. Mai întâiu cređură că așa a fost totdeuna, dar ea arătă prin scris că se numesce Rosa Kanderf, și că până acum a putut vorbi; dar joia trecută părăsind gara dela Kruman și voind a merge pe jos până la Priethal, a fost suprinsă d'un uragan teribil și s'a rătăcit în pădure, de unde n'a putut eși două țile și a fost espusă neconținut furtunei; de spaimă ea și-a perdut graiul.

Se întörce mortul dela gröpă. Ni se scrie din comuna Săngerul, țice „Democratul“, că nu de mult a

incetat din viață soția lui Lixandru Bologă din cătunul Tisa. În acest cătun nefiind biserică, și fiind în apropiere de comuna Sângerul, s'a adus repausata a se îngropa la biserică din această comună. Preotul Ion Pișcoiu primesce cadavrul în biserică, însă nu voiesce a începe oficiul înmormântării, până ce nu i se va pune în mână 40 fr. Toți asistenții au rămas înmărmuriți, auzind pretențiunile popei, și gândindu-se că soțul repausatei ne-având a da atâți bani — fiind om sărac — cum o să se întorcă mortul dela gropă! Au stăruit, unii alții, pentru ca popa să slujescă mărta și să o înmormenteze, fiind că rudele n'au atâți bani să dea cinstului obraz bisericesc. Popa n'a voit cu nici un chip să se înțeleagă; astfel că bietul bărbat și rudele morții a fost nevoiți a scote mărta din biserică, a o pune într'o căruță, și ducându-o la biserică din Mârlogea — distanță de 8 kilometri — au înmormântat-o acolo. Acesta nu s'a mai pomenit până acum, a se întorce mortul dela gropă.

Sciri din România. *Generalul Cerchez* a fost lovit grabnic d'o bătă crudă și a plecat îndată în străinătate. — *Domna Elena*, soția fostului Domn Alexandru Cuza, este acum la proprietatea sa Ruginosa, unde a primit vizitele mai multor persoane însemnate din societatea iașenă. — *La Iasi* în curând va sosi statua equestra a lui Ștefan cel mare. — *La Roman* se va înființa în curând o bursă. — *Salinele dela Tergul Ocnei*, precum cetim în „Românul”, au fost inundate; ministerul a trimis o comisiune ca să facă un raport asupra stării în care se află acele saline. — *Ministerul de resbel* voiesce să trimită câțiva tineri în străinătate, pentru a învăța mecanica, să potă servi pe vasele ce se vor cumperă. — *Di Remus N. Opreanu*, prefectul județului Constanța, s'a căsătorit cu dna Maria Dragomir n. Constantinescu.

Cronica lumei.

Catastrofa din Marsilia. O depeșă a „Agenției Havas” ne a anunțat că un teribil accident a avut loc în Marsilia cu ocaziunea luptelor de tauri. Dăm aci următoarele amănunte asupra acestui spaimântător sinistru: La această luptă venise în Marsilia, din Madrid, un anume Pedro Fernandez, cu personalul seu și cu mai mulți tauri destinați a lua parte la luptă. El construî în Prado niște arene de scânduri, cari puteau susține 1500 de oameni. Mai deună-și, pe la 3 ore după amieză, era o forțe mare mulțime de lume strînsă la porți. Tote silințele poliției fură inutile spre a pute împărștia mulțimea; mulți, temându-se că nu vor găsi loc, săriră peste bariere, pătrunseră în incintă și se grămadiră atât de mult în căt lumea nu mai pută rezulă. Comisarul avu pentru un moment ideia d'a oprî spectacolul, dar se tem de desordini și de reclame din partea oamenilor cari plățiseră, și, restabilindu-se liniștea, se dete voie a începe luptele. În momentul când cel d'al treilea taur intră în arena câte-va persoane observară că estradele se clatină; atunci d'odată se răspândi o adevărată spaimă în mulțime, care se grabi să iasă prin tote părțile; scândurile plesniră și mulțimea cădu în mijlocul unor nori de praf. La început, zăpăceala era mare și în primul moment se vorbi de 50 morți și 800 răniți. Cu tote astea, scirea sinistrului se răspândi prin oraș și fură aduse îndată ajutoare; infirmieri militari, medici, gendarmi, pompieri și autorități sosiră spre a da ajutor nenorociților. Se scose mai întâiu șapte cadavre cari erau îngrozitor mutilate; mai târziu s'au mai găsit și alți morți și o mulțime de răniți. Intre morți era și un copil de 14 ani al cărui cap nu era de căt o masă de sânge și de

carne. În cele din urmă s'a constatat că numărul morților este de 13, dintre cari și două femei; acela al răniților grav de 150 și o mulțime ușor răniți. Publicul este foarte mult mișcat de această catastrofă și cere o anchetă severă.

Și-a câștigat singură bărbatul. Vestitul bărbat de stat belgian Frère Orban era acum 30 ani un simplu impiegat la ministerul de financie. Tot ce avea, erau calități naturale care-l îndreptățiau la ori-ce aspirațiune dar mai mult nimic. Cu tote aceste a fost așa de îndrăzneț și curajos în căt cuteză a-și ridică ochii asupra unei fete a uneia din cele mai bogate și mai nobile familii flamande, care nici prin vis nu pută crede că s'ar pută întempla să dea pe fiica lor după fiul unui simplu cetățen. Juna fetă însă, sciu să nimicească tote aceste. Ea invită într'o seară pe tinărul Orban la teatru, și aci i dișe să se presinte între acte în loja familiei. Când acesta s'arătă în ușa lojei, juna aristocrată se sculă de pe jețul ei și începă a-l îmbrăcișă și sărută în fața publicului și a părinților rămași aproape înmărmuriți. Efectul a fost cel dorit. Aristocratul tată trebui să consimță la unirea fiicei sale cu simplul fiu de burghed. Aci numele Frère-Orban este scris cu litere de aur în istoria Belgiei.

Șahul Persiei, Nassr-Eddin a scăpat dintr'un mare pericol. Vânător înfocat, el s'aplică mai cu seamă la vânătorul leilor și al tigrilor. Nu de mult, la o vânătoare, monarhul s'a întâlnit cu un superb tigrul regal care venia drept spre densusul. El l'a lăsat să s'apropie, l'a ochit, dar l'a rănit numai. Tigru furios de durere sări asupra șahului. Dar principele, fără a-și perde sângele rece, descărca carabina asupra-i și apucă un cuțit cu dublu tăiuș, în care tigru, orbit de furie, se aruncă singur. Fiara și monarhul se rostogoliră pe pământ; curșanii spariați credeau, că se sfirșise cu Majestatea Sa și s'apropiau tremurând, dar deja principele se sculase în picioare fără nici o rană și asistă la ultimele convulsii ale tigruului pe care-l omorise cu o lovitură pe căt de fericită p'atât și îndrăsnită.

Telelogul. De curând s'au făcut numeroșe și varii esperiențe asupra unui nou aparat de telegrafie optică, numit telelog. Aceste esperiențe a fost conduse de o comisiune luată din simul unei secțiuni tehnice de telegrafie instituită de cătră ministrul postelor și telegrafelor și ministrul de resbel frances: ele a dat cele mai favorabile rezultate. Cu modul acesta, s'a putut stabili o comunicațiune între fortul Saint-Meuge și piața Langres (8 kilometri.) Forturile de Nogent și de Charenton a fost reunite cu reduta Gravelles prin ajutorul unor mici aparate, a căror conducere a fost incredințată la soldați nedeprinși cu manipularea acestui nou aparat telegrafic. Telelogul servește mai cu seamă la a stabili comunicațiuni și a transmite urgent indicări, prin mijlocul semnelor convenționale, seū postelor seū trupelor deja aflate în luptă. Se studiază de statul major general al ministerului condițiunile întrebunțării acestui aparat, a cărui aplicațiune pare mai ușoră, mai sigură și mai puțin costisitoare în campanie de căt telefonul.

Catacombele din Paris. Se scie că o mare parte din stradele de pe țermul stâng al Senei sunt aședate pe catacombe. Acum un an, pământul slăbindu-se o casă s'a cufundat. Mai deună-și la colțul bulevardului St. Michel și strada Souflot s'a deschis o gaură de un metru de lat. Poliția a înterdiș îndată circularea în apropierea găurei.

Proprietar, redactor respunțător și editor:
IOSIF VULCANU.